

Granskning av ärenden där den enskilde inte underrättats om tvångsmedelsanvändning vid Åklagarkammaren i Växjö

---

1. SAMMANFATTNING

Åklagarkammaren i Växjö har överlag en god ordning i tvångsmedelsakter och bevakningsärenden. Däremot har beslut om förstöring av materialet från tvångsmedelsanvändningen fattats för sent i alla ärenden.

2. GRANSKNINGEN

Huvudregeln är att en enskild som har varit utsatt för hemliga tvångsmedel ska underrättas om det. Om viss sekretess gäller har åklagaren dock möjlighet att underlåta att lämna en sådan underrättelse. Åklagaren är i dessa fall skyldig att underrätta Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten om sitt beslut.

Nämnden har granskat alla ärenden där åklagare vid Åklagarkammaren i Växjö under år 2013 underrättat nämnden om sådana beslut. Nämnden har tagit del av tvångsmedelsakter och bevakningsärenden. Nämnden har också hämtat in viss information från ansvariga åklagare och kontrollerat verkställigheten av tillståndsbesluten.

Nämnden har i varje ärende kontrollerat

- om domstols tillstånd har funnits för respektive tvångsmedelsåtgärd,
- om avlyssning och övervakning har verkställts i enlighet med tillståndet,
- om regler om underrättelse till enskild har följts,
- om uppteckningar och upptagningar (materialet) från den hemliga tvångsmedelsanvändningen har förstörts i enlighet med gällande bestämmelser och
- om åtgärderna har dokumenterats på ett tillfredsställande sätt.

3. NÄMNDENS BEDÖMNING

3.1 Prövning av underrättelse sker ibland sent

Enligt huvudregeln i 27 kap. 31 § rättegångsbalken ska den enskilde som har varit utsatt för hemliga tvångsmedel underrättas om det senast en månad efter det att förundersökningen avslutades. Nämnden har tidigare uttalat att denna frist beräknas från det att den misstänkte avfördes från utredningen.¹ I några ärenden har prövningen av om en sådan underrättelse kan lämnas skett efter tre till fyra månader från det att den enskilde avfördes från utredningen.

3.2 Viktigt att sekretesskäl framgår

I samtliga ärenden har åklagarna, som skäl för att underlåta att underrätta den enskilde, hänvisat till materialet i förundersökningen och inhämtat underlag från polismyndighet. I ett underlag framgår inte tydligt varför sekretess gällt för uppgifterna om tvångsmedelsanvändningen. Nämnden vill därför betona att åklagare alltid ska göra en självständig prövning av sekretessfrågan och att skälen för sekretess ska redovisas särskilt om de inte klart framgår av handlingarna.

3.3 Sen förstöring

Materialet från tvångsmedelsanvändningen har förstörts i alla ärenden. Beslut om förstöring har emellertid fattats åtta till tolv månader efter det att förundersökningen avslutats, dvs. lång tid efter det att förstöringsskyldigheten inträdde enligt 27 kap. 24 § rättegångsbalken. Nämnden utgår från att rutinerna vid åklagarkammaren förbättras för att undvika att material förstörs för sent.

3.4 Vissa uppgifter saknas

Det är överlag en god ordning i tvångsmedelsakter och bevakningsärenden. Handläggningen har generellt sett varit lätt att följa. Det finns t.ex. i samtliga ärenden skriftliga beslut om att materialet ska förstöras och i stort sett i alla ärenden dokumentation om att besluten har verkställts.

I många ärenden saknas dock dokumentation om när förundersökningen avslutades eller när den misstänkte avfördes från utredningen. Nämnden anser att sådana uppgifter ska dokumenteras i tvångsmedelsdiariet eller i akten eftersom uppgifterna utgör utgångspunkt för när underrättelseskyldigheten respektive förstöringsskyldigheten inträder.

---

¹ Se ”Rapport avseende Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens iakttagelser och synpunkter från granskning av åklagarväsendets hantering av hemliga tvångsmedel” beslutad den 8 juni 2010, ärende 2010-6-3.

3.5 Övrigt

Vad som kommit fram i övrigt föranleder inget uttalande från nämnden.

Sändlista:

Åklagarmyndigheten (Huvudkontoret)

Åklagarkammaren i Växjö